

Vandaag in de kijker

- De begeleiding/ondersteuning van scholen door de PBD
  - Opzet & bereik
  - Voorbeelden
- De wendbaarheid van de PBD
  - Illustratie 1: corona
  - Illustratie 2: leervertraging en welbevinden
- Een lerende organisatie - interne werking
- Vooruitblik

Schoolnabije ondersteuning

Vertrouwensrelatie PB - school staat centraal!

- Maatwerk op vraag van de school - contextgebonden bv.
  - analyse schooleigen IDP-rapporten en andere data
  - uitwerken coronadraaiboek
  - evaluatiebeleid vanuit het eigen pedagogisch project
  - monitoring van welbevinden bij leerlingen
- Aanbodgericht bv.
  - (lerende) netwerken (>800!)
  - sessies allerhande bv. oriënteren op leiderschap, afstandsonderwijs, herstelbeleid en verbindend schoolklimaat, kleutervolgsysteem

Schoolnabije ondersteuning

- Trajectmatig en effectief op werkvloer bv.
  - trajecten rond omgaan met moeilijk begripbaar gedrag in concrete cases, in buo extreem moeilijk gedrag/vrijheidsbeperking
  - Vanuit sterktes hanteren van het ROK
  - coachen rond toegenomen diversiteit
  - vakgroepbegeleiding
  - werken rond krachtige leeromgeving
  - steun bij de uitbouw zorgbeleid

Schoolnabije ondersteuning

- Waar mogelijk geïntegreerd (nascholing-begeleiding) bv.
  - gebruik leerplantoel so (vertaling naar de concrete klaspraktijk)
  - training rond begrijpend lezen gevolgd door een (lerend) netwerk
  - trajecten beginnende leraren - allerlei thema's met ondersteuning op school zelf
- Evidence-informed bv.
  - Erasmus+ project Integrated Leadership for Learning
  - een gedragen leesbeleid in het secundair onderwijs opzetten

commissievergaderingen/1504625

pagina van M... Home - Vlaams Par... Home - Vlaams Par... 100 Touch online b... mypersoalbe be Onthaa MyMirela | FOO Fis... Internetlanberen... Facebook - Meld p... Gr

Visie- en materiaalontwikkeling

Steeds met vertaalslag naar de praktijk en met ondersteuning bij de toepassing

Enkele voorbeelden:

- Vademecum 'Zorgbreed en kansenrijk onderwijs'
- Leerplannen en ondersteunende tools
- Realiseren van handelingsplanning in buo
- Portfolio persoonsgebonden ontwikkeling
- Blended leren@school
- Bevraging/reflectie-instrumenten kwaliteitsvol beleid in coronatijd
- Filmpjes bv. modernisering in buo (vertaling opleidingsprofielen in servicedocumenten)

Illustratie 1: coronapandemie

- Grote impact => vertrouwensband met PB erg belangrijk bv.
  - ankerfiguur als aanspreekpunt
  - PB belden hun scholen op
- Vragen en verwachtingen bij het voortdurend moeten schakelen door nieuwe richtlijnen overheid bv.
  - extra aandacht kwetsbare leerlingen
  - schoolorganisatorisch en pedagogisch maatwerk
- Themapagina afstandsleren bv.
  - met nieuw ondersteunend materiaal
  - info omtrent leerstofselectie
- Online initiatieven door de PB, weinig geschrappt van ons aanbod
- Infosessies bv. over evalueren in coronatijden ...

Illustratie 2: leervertraging door corona

Za Dataverzameling (IDP-analyses en lerarenbevraging jan. '21)

Situering ontwikkeling

in vergelijking met 1st trimester 2019-2020

→ Lager ontwikkelingsniveau voor wiskunde, Frans, Nederlands en een voor taal en wiskundevaardigheid
 → hogere mate van leerproblemen bij leerlingen 32% van de respondenten

Ondersteuningsnood leraren bao

Heroriënteringen na 1st trimester

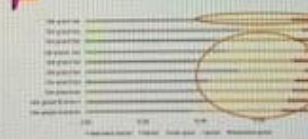

→ Ruim 20 à 40% van de respondenten geeft aan dat er (verduidelijk) meer heroriënteringen zijn gedaan na 1st trimester

Kloof tussen sterkstpresterende en zwakstpresterende leerlingen bao

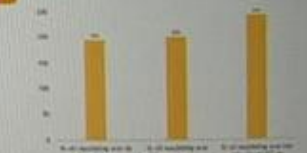

Kloof tussen sterkstpresterende en zwakstpresterende leerlingen so

→ Overheer de ondersteuningsnood geeft ongeveer 80% aan dat de kloof tussen de best- en zwakstpresterende leerlingen (verduidelijk) groter is

Nascholingsbehoeften leraren so

Conclusie lerarenbevraging

Basisonderwijs

- Lager prestatieniveau voor wiskunde, Frans, Nederlands en zin voor initiatief & verantwoordelijkheid
- Kloof tussen zwakke en sterke leerlingen groter
- Vooral ondersteuningsnood bij moeilijk begripbaar gedrag, remediëren en leerstofselectie

Secundair onderwijs

- Minder leerstof aangeboden + wél aangeboden leerstof minder goed gekend (ondanks meer geboden ondersteuning)
- Kloof tussen zwakkere en sterkere leerlingen groter
- Meer heroriënteringen na 1e trimester
- Vooral ondersteuningsnood bij implementatie blended leren, motiveren van leerlingen en leerstofselectie

2b Ondersteuning leraren leervertraging en welbevinden

Behoort tot de opdracht van elke PB

- Vele individuele telefoons/ mails naar leraren, leidinggevenden
- Ondersteunend materiaal op PRO.-site 'afstandsleren'
  - materialen en begeleidingsdidactiek gericht op remediëring en differentiatie
  - materiaal ter ondersteuning voor selectie essentiële leerdoelen
  - vakspecifieke aanpak voor afstandsleren
- Webinars, o.a. voor OKAN-coördinatoren en vervolgcoaches
- Psychosociaal welzijn, ontwikkelingsvertraging
- Concrete schooltrajecten bv. begeleiden aanpassing didactische aanpak
- Begeleiding vakgroepen
- Verkennen nieuwe methodieken

Voorbeeld 1: kleuteronderwijs

"We ervaren in onze derde kleuterklas dat omwille van Corona het verschil tussen de kleuters heel groot is. We voelen dat we volgend schooljaar de aanpak in het eerste leerjaar moeten veranderen. Onze beide leraren zijn hierover erg onzeker / angstig en we willen graag ondersteuning om de werking van het eerste leerjaar in vraag te stellen en bij te sturen."

De strategie is om de draagkracht van de leraren goed in te schatten en verder te bouwen op de voorkennis en ervaring.

Acties:

- Ondersteuningsmoment met de leraren: leraren eerste leerjaar hospiteren in K3 om te kijken wat ze vanuit de huidige werking kunnen meenemen naar L1
- Overleg met leraren om zicht te krijgen op wat ze al in hun rugzak hebben qua differentiatie en groepeeringsvormen
- Klascoaching. Omdat de leraren onzeker zijn: laatste maanden nieuwe methodieken/andere aanpak/organisatie uit te proberen met een klasgroep die vertrouwd is.

zmssoevergaderingen/1504628

pagina van Mic... Home - Vlaams Par... Home - Vlaams M... ABC Sochi online b... mypenion.be be Orthaal be MyMifin | FOD Fin... Internetbankieren... Facebook - Meld je... De Stande

Voorbeeld 2: placemat voor leerlinggesprekken

Naam: _____
 Klas: _____

Scoor jezelf voor:

Onspanning	▲▲▲▲▲
Dag- en nachtarbeid	▲▲▲▲▲
Sociaal contact	▲▲▲▲▲
Gezonde voeding	▲▲▲▲▲
Beweging	▲▲▲▲▲

DIGITAL

Wat geeft team je gemiddeld in het verleden? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

500
50

Wat zou je willen dat je of een ander team zou doen? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

Wat heb je nodig om de volgende keer te winnen? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

SCHOOLSCOOL?

Wat heb je nodig om te leren? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

Wat heb je nodig om te leren? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

LEREN

Wat heb je nodig om te leren? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

Wat heb je nodig om te leren? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

WORK

Wat heb je nodig om te werken? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

Wat heb je nodig om te werken? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

WHATS NEXT

Wat heb je nodig om te werken? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

Wat heb je nodig om te werken? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

FEELINGS

Wat heb je nodig om te werken? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

Wat heb je nodig om te werken? Wat is de gemiddelde score? Wat is de gemiddelde score?

Mijn vraag aan de leerkrachten is: _____

18

en/commissievergaderingen/1504628

Startpagina van Mic... Home - Vlaams Par... Home - Vlaams Pa... K&L Toelichting b... mypersoon.be Orchaal MyMedia | FOD Fin... Internetbankieren Facebook - Meit je... De Sta

Voorbeeld 3: ondersteuningsvragen over technisch lezen in de basisschool

- Nood: leervertraging technisch lezen
- Aanpak: professionalisering van teams via pedagogische begeleiding en nascholing
  - trajectmatig
  - intensief
  - tot op de klasvloer
  - verankering in het schoolwerkplan en datageletterdheid
  - evidence-informed:
    - 5 sleutels voor een effectieve leesdidactiek (rapport VLOR)
    - inzichten van Vernooij (Utrecht)
    - leesonderwijs in het leerplan 'Zin in leren! Zin in leven!'
  - reflectie op pedagogisch-didactisch handelen van leraren
  - praktijkonderzoek
  - actie en systematische verdere opvolging

17

Opstart project leerondersteuning - helpende handen voor leraren

- Aanvullend aan de gewone PBD-werking
- Inzetten op fase 0 en 1 van het zorgcontinuüm
- Vandaag al 20-tal concrete initiatieven dit trimester gepland
  - kick-off om specifieke noden op te sporen rond moeilijk gedrag
  - blended leren sterk organiseren
  - hulp bij digitale didactiek
  - leesvertraging, spellingvertraging, wiskundevertraging
  - waarop focussen met einde van schooljaar in zicht?
  - hoe succesvol remediëren voor Nederlands in secundair onderwijs?

Interne werking

3. Eigen kerntakendebat gevoerd

Vooraf:

- Met andere netten samengewerkt rond 'bereik' en 'aanwezigheid op de werkvloer'
- Bevraging verwachtingen van onze doelgroep

Huidige schooljaar:

- Proefproject WeShare als samenwerkings- en registratietool
- Voorbereiden nieuwe organisatiewerking
doel: aanwezigheid op de werkvloer verder verhogen door krachten te bundelen,
bv. het vertegenwoordigingswerk te rationaliseren,
de vergadertijd te reduceren, duidelijker te prioriteren

Data-geïnformeerd

- Waarin hebben onze scholen groeimarge?
  - Doelen BP 2018-2021 bereikt?
  - Onderwijsspiegel
  - Eigen data
  - Wetenschappelijk onderzoek (o.a. PIRLS, PISA, SONO, TALIS, TIMSS)
- Wat wil de overheid?
  - Kwaliteitsdecreet, leersteundecreet, GGG-toetsen, formele engagementen
  - ...
- Welke ondersteuningsbehoeften geven scholen zelf aan?
  - Bevraging leervertraging en welbevinden
  - Behoeftbevragingen

Een nieuw begeleidingsplan 2021-2024

- Vraaggericht + eigen (aanklampend) aanbod uitwerken
- Groeien als lerende organisatie: sterkere focus op monitoring/effectmeting
- Koppeling aan het Referentiekader OK